

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
belső farkasutcában 81 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhavas sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr., negyedszer 4 kr. Hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

Lapunk folyama a jövő április 1-jén új évnegyedbe menvén át, tisztelettel kérjük fel t. cz. előfizetőinket további megrendeléseik megtételére.

Előfizetési ár:

April—decemberi folyamra . . . 9 ft.
Félévre 6 " a. é.
Évnegyedre 3 " a. é.

Az előfizetési pénzek lapunk kiadó-hivatalába Stein J. középutcai könyvkereskedésébe bérmentve küldendők.

(G. B. F.) Az osztrák birodalom fővárosában most éppen tárgyalás alatt állván az adó kérdése, úgy hisszük nem lesz felesleges ezen kérdést minden oldalról adatok alapján világosítani; annyival inkább, mert éppen az adó kérdése az, melyre nézve minden adat felette fontos, ez az, hol a számokkal leginkább tisztában kell lenni.

A Lajthán túl levő hírlapok igen is fináncziáliter veszik fel a Plener ur adófelhajtási ügyét, melyet mi falusi gazdákul bajosan értünk meg, mert ők a tiszta jövedelem kamatját veszik számításba, mi pedig hozzá szoktunk a forint után számítani a krajczárokat.

Ezért tegyünk egy falusi módra egy számítást, hogy mennyi ezen kis hazában az adó, mennyit fizettünk eddig, az az 1861-ben, s mennyit fogunk májustól fogva jövőre fizetni, és ezen számításból kiindulva, hogy egész Erdély mennyi direct és indirect adót fizetett s fog fizetni a pótlékokkal együtt?

1861-ben a pótlékok voltak országos szükség-re és urbéri papírok fedezésére, a föld és házber adónál 68 1/2% rendkívüli pótlékba 16 2/3% összesen 85 1/6%; most pedig a 16 2/3%-at nevelni akarják 41 2/3%-ra, s így fizetni fogunk egy forint után 109 1/6 krajczárt.

Jövedelmi adó pótlékba fizettünk 68 1/2% s rendkívülit 20% összesen 88 1/2%, most a husz helyett 40%-t, s így 108 1/2 százalékokat.

A házadóhoz fizettünk 68 1/2%-os 50% rendkívülit az az 118 1/2%, most 50% helyett 100% összesen 168 1/2%-t.

A főadóhoz most is 68 1/2% fogunk csak fizetni. S így azon birtokos, kinek 100 forint föld-, 10 forint ház-, 5 ft 25 kr fő- és 20 forint jövedelmi adót kellett volna

	valóban fizetni	— fizetett 1861-ben	— fizetni fog 1862-ben
Föld-adó: 100 ft	—	185 ft 16 kr.	209 ft 16 kr.
Ház-adó: 10 ft	—	21 ft 85 kr.	26 ft 85 kr.
Fő-adó: 5 ft 25 kr	—	8 ft 94 kr.	8 ft 94 kr.
Jöv.-adó: 20 ft	—	37 ft 70 kr.	41 ft 70 kr.

Összesen: 135 ft 25 kr. — 253 ft 65 kr. — 286 ft 65 kr.
Tehát 33 ftal többet.

De vessünk egy átható tekintetet arra, hogy az egész országnak mit kellene rendesen adóképp fizetnie, s mit fizet a jelenben, mit jövedőben.

	Valódi adóba	— 1861-ben pótlékkal	— 1861-ben az új törv. szerint
Föld-adó: 1,431,621 ft	—	2,650,884 ft	2,994,474 ft.
Ház-adó: 208,476 ft	—	455,520 ft	559,758 ft.
Házber-adó: 116,629 ft	—	215,958 ft	215,958 ft.
Fő-adó: 1,680,000 ft	—	2,830,800 ft	2,830,800 ft.
Jöv.-adó: 236,400 ft	—	445,614 ft	492,894 ft.

Összeg: 3,673,126 ft — 6,598,776 ft — 7,093,884 ft.

Száz szónak is egy a vége, szinte egy félmillióval fogunk több adót fizetni jövőben, mint a menyit a jelenlegi felemelt adóba is fizettünk legutoljára. Itt most már azon kérdést vagyok bátor feltenni, hogy mi lehet az oka?

hogy az osztrák birodalomhoz tartozó minden országokban nagyon is régen kapták a kárpótlást, míg mi nálunk, hol a birtokosság legtöbbet vesztett, még a végleges kárpótlásnak hire-pora sincsen? pedig az szinte fél annyira megyen mint a valamenny szerinti kárpótlás;

hogy a lutheranus papság kikapta a dézma kárpótlását, a többi papság és birtokosság pedig nem?

hogy van végtére az, hogy urbéri pótlékba több mint 2,000,000 jönne be, — az 1860-beli birodalmi tanácsba beadott fináncziális munka szerint Erdélyben 24,000,000 értékű papir adatott ki, s azóta a lutheranus papság dézmájában 5 millióal többlet szaporodott, s így összesen 30,000,000 fog lenni, de ennek a kamatja még mind csak 1,500,000, s mégis az ország megterhelhetettségére a városok- és testületeknek kamat fejébe pénz helyett, újra meg újra urbéri köteleveket adnak ki?

Pénzügyminiszter Plener urnak azt tetszett mondani, hogy a föld, ház és a jövedelem még sokkal nagyobb adót eltűr, s azért tette ezekre a pótlékok. Meg lehet, hogy a Lajthán túli tartományok oly boldog helyzetben vannak, de mi nálunk, hol még mai napig is folynak a katonai executiok, s nem

fizetni nem akarásért, hanem tehetlenségért, valóban képtelenség az adót nevelni.

De vessünk egy tekintetet a föld- és házadóra. Erdélyben ha minden elasztit, jót, roszt egybeve-szünk, a kadastralis munka szerint lenni kellene a szántóból 2 ft 39 kr., a kaszálóból 2 ft 90 kr., a szőlőből 9 ft 15 kr., a legelőből 59 kr., az erdőből 28 kr. és a nádasból 1 ft 82 kr. tiszta jövedelemnek; a mostani és leendő pótlékok hozzá téve lenne vagy lenni kellene

	tiszta jövedelem	— a földértéke.
Szántóban	4 forint 99 kr.	— 99 ft 80 kr.
Kaszálóban	6 " 6 " —	121 " 20 "
Szőlőben	19 " 14 " —	382 " 80 "
Legelőben	1 " 23 " —	24 " 60 "
Erdőben	— " 58 " —	11 " 60 "
Nádasban	3 " 80 " —	76 " — "

Jelöljen Erdélyben akár ki, akár mely vidéken, kivéve városok szomszédságaiban egy jószágot, hol minden földkekről a feljebb kijelölt haszonbért, vagy eladás esetében azon árt meglehetne kapni? — s mégis nincs eléggé megadózza a föld? — A mi a falukon levő házadót illeti, csak egy példát hozok elé. Tudok egy birtokost, kinek egy faluban két háza levén, fizet 61 forintot 19 1/2 kr házi adót, mely a mostani és leendő pótlékokkal fog lenni 167 ft 5 kr., tehát falun azon háztulajdonos, ennyi házbérfizetés mellett kénytelen lakni. — Jövőben az indirect adókról.

Kolozsvár, martius 26-án 1862.

Nem czélok az urbéresek felszabadulása ellen szólani, mert annak még ezelőtt jóval meg kellett volna történni, hogy a baza számára nép formáltassék; hanem csak azt kívánom ismételni, hogy a régi kiváltságos osztály a rögtönzött felszabadításra nem lévén elkészülve, az által vagyoni állásában nagyon megcsontkított.

Igaz, hogy a kárpótlás sokat pótol, de még maradt pótolni való. Azért megkérdendő lenne a hazai főkörmányszék, hogy a végleges kárpótlásnak és a dézma kárpótlásának kiadását sürgetse. A dézma kárpótlásra nézve legegyszerűbb kules, hogy a kárpótlásnak 1/10-ed része adassék ki, akár pedig a volt urbéresek tiszta jövedelmének 1/10-de, mint a kárpótlás huszszorosa, mert azon jövedelmek a kadastralis bizottmányok által tíz egymás után folyó évi természetesen után állítottak meg; s hogy ha még lehetséges, méltóztassék a főkörmányszék a tárgy könnyítése és siettetése tekintetéből, ezen csak most elősorolt kulcsok után a dézma kárpótlásnak és végleges kárpótlásnak siető kiadását eszközölni, hogy a mostani kedvetlen állásban az erdélyi régi kiváltságos osztályon segítve legyen.

Erdélyi.

TÁRCZA.

A DÁKOK VÉGÓRÁJA.

(Történeti beszély.)

Dózsa Dánieltől.

I.

Erdélyország déli határszélein, a vaskapu ormai alatt terült el hajdan egy fényes város, Sarmisegethusa, a dák királyok főszéke, azon helyen, hol ma egyszerű ronda falu, Várhely fekszik, nevén örzve tájának egykori fontosságát.

A kellemes hegyi rónának, Hátszegvidéknek e része hasonló most is egy sírkerthez, az ekék barázdái még nem tudák kiegyenlíteni a földet a hajdani koronás város romjai fölött.

Láthatók még itt ott emelkedő halmok, hajdani fénypaloták eltakart romjai, melyek alatt a kő s mészes évezred óta nem tudtak még a mindent megemészítő földdel összerothadni.

Kigördül a barázdákban olykor egyegy márvány faragvány, tán erkély romja, mely fölött hajdan szenvedélyes dák hölgy keble pihogott, vagy büszke római nő osztja szeszélyes parancsokat rabszolgáinak; majd kifejlík a hantok közül egy kőszobor domboru mellet, s oly idomzatos, oly kecses tagokkal, melyek a durva követ is puhának láttatják, talán valaha e szobor mintája előtt a szobrász keze reszkett, és azért oly szép az, művében beszélt ki azt, mit titkolni kellett: lelke szerelmét.

És ha tültekintünk e romokon, közel egy tágas téren felültenek előttünk az amphitheatrum romjai, benőve zöld füvel s tarka virágokkal, hol hajdan büszke gladiatorok karizma feszült, vagy könnyű paripájú lovagok szabályja villongott a tiszteletes tornákon.

De mulassunk még e szent bagyományok fölött, hisz im előttünk Erdély legnevezetesebb ősi kincse, melynek társait a Herkulánus és Pompeji romjai közt bámulják.

Ott a falu jobb oldalán a fölséges mozaik padlat, melyen parányi kicsinyesűt színes kövekből Homer Iliasának egy hatályos jelenete ábrázolatik, midőn Priamosz, fia Hector holtestét Achillestől térdreire hullva visszakeri.

Távolabb egy szomszédos szoba padlatán Párizs van kirakva trónján ülve, a mint az előtte álló három istennő közül Venusnak nyújtja Erisz almáját. A heros háta mögött szárnyas lábairól könnyen megismerhetni Merkurt az égiek hirhordóját.

Hasonló ez ábrázolatokon a színek vegyülete azon képletekhez, melyeket hölgyeink szép himzéseikben utánoznak. E világ-figyelemre érdemes bagyományokat a mi korunk látta utoljára, a vétkes gondtalanság kandik zsákmányul engedé e drága kincseket. Láttam magam is gyermek koromban, mint szedegette ki egy pár vandál utazó Minerva kék szemét, Priamosz göndör szakállát, Párizs frigiai stüvegének ékeit, s Venus rubin ajkát.

E termet lakta hajdan Affrodisia, Dekebal dák király magas kellemű nővére.

A gyönyörű mozaik műven szolgáskára törpített római kéznyma látszott.

De a lány szívén egy szolgáskának meg nem alázott romai uralkodott.

Egy férfi évenként megszokott jelenni a küzdohomon, mindig tavaszkor.

Ilyenkor kellett a romaiaknak meghozni évi adójukat Dákiába, s az említett római hős, kinek neve Traján volt, mindig azzal mosta le a gyűnt nemzetről, hogy küzdohomokra csörtetve viadalra hívott ki akárkit, tizet a dákok közül, s mindig győzött.

És midőn a babért rendszerint Affrodisia kezeiből átvette, mindig élénk büszke hangon ekép kiáltott föl:

„Emlékezzetek dákok, hogy én leggyöngébb vagyok a rómaiak közt, és ti nem vagytok tízannyian mint mi.”

Ily szavai után rendszerint eltűnt, senkihez sem szólott, senki sem látta őt a másik tavaszig; akkor újra megjelent, s elnyerte a babért; Affrodisia előtt pedig legérdekese-

bé váltak a tavaszi tornák, ilyenkor legnagyobb gonddal pírerezte ki magát.

II.

Azon földterületekről, mely ma Magyarhon északkeleti részét, Erdélyt, a két oláh tartományt s Bessarabiát foglalja magába, meddig a dákok uralma beszélyünk korában kiterjedett, nagyszámú fényes bajnokok jelentek meg Sarmisegethusában, megünneplendők a tornákon az új tavaszt.

Vidor, nyers férfiak jártak alá s föl az utcákon, dagadó izmokkal, ragyogó szemekkel, büszke, harezias dákok, kiket szilaj erejük s bátorságuk félelmesekké tett Európa előtt.

Az akkor tájban világhírtűvő vált dák hősiesség végső fellobbanása volt ez egy nagy nemzetnek, mely után elenyészett örökre hire, neve, hazája.

A négyhözött küzdohomok gondosan ki volt fővényelve, s gyepes vegyítéssel kisimítva. Körben hosszú karzatok nyultak végig, szeszélyes csiradékkal kiczifrázva.

A czirkus éjszakai oldalán biborba vont páholy emelkedett baldachinszerű fedezettel, melynek aláfűgő csipkészetén gazdag aranyrojtok nyultak alá, visszaragyogva a táj fölött átutazó nap arany sugarait.

E páholy a dák király, s legmagasabb kellemű nővéreinek számára szokott felállítani.

Méltó volt a czirkus legutóbbi feldíszítése azon gyönyörű tavaszi időhöz, melyben a természet mintegy elősegíteni készült a vidám és hosszas ünneplést.

Tömerdek népséget fogadott keblébe a szép hegyiróna, kik résztint bámulni, résztint az ökölvíadaltól a gladiatorok legmerészebb életkockázatátsáig a tehetőségük szerinti viadalokban részt venni jöttek.

Nemcsak a dák, hanem a szomszédos római birodalom tartományainak, valamint a germán nemzetnek kitűnőbb hősei közül is igen sokan vártak a világhírű czirkus megnyitására. Szerette a megalázott Európa a megalázó ellenében érezeteni egyéni vitézségét, s tagadhatlan, hogy főképp Róma e Domitianus alatti elfajult korban is több gladiatorral kér-

Maros-Ludas, mart. 24-én, 1862.

Az itteni napi események annyi textust adnak, hogy lehetne-rőlük egész hasábokat írni, de azért hadd álljanak csak a nevezetesebbek itt, a melyeket ezennel regisztrálók is. — A Maros és Aranyos folyói az utasoknak szinte nagy aggodalmakat okoztak, mert egy pár napig a havasokoni hóolvadás mian növekedőben voltak és már fenyegettek áradással, de szerencse hogy ez aggodalom csak átmeneti volt és hogy a vizek most apadóban vannak. Mind ez ily mértékben a melyben mutatkozott megjárni, ha nem volna Kutyalván a Maroson és Gerenden az Aranyoson át a hidasok (Kompok), az első még hagyján, de a második aztán az utasoknak ne továbbja annyiban, hogy azon áthalolni nem lehet és így kénytelenítették az ember Egerbegy felé venni az irányt. Hadrévnek egy türetnél árkos, helyenként seppedékes egyetlen egy, alig kétféle nagy veszélyrel áthaladható kishidat ellátott mezei uton. Ezen nehézségeket mind ki lehetne kerülni, ha a gerendi hid bérnöke azt nagyobb pontossággal és szorgalommal kezelné; de fájdalom minden egyéb csak rend nincs ott, abban természetesen neki kára nem lehet mert az utasok azon reményben, hogy a járás azonnal megkezdődik, bészállnak inkább fogadojába, hogy sem Egerbegy felé kerüljenek, és így aztán két itala, szénája és zabja, de ez nem elég az idvességre tns ur. Azért e pontra kellene az illető hatóságoknak figyelmet vetni és oda működni, hogy vagy ezen hid vagy az egerbegyi szőlők alatt járó út jó karban tartassék; általában jó volna valahára eldönteni, hogy vagy Gerendnél álló hid, vagy Egerbegy felé az út építtessék, mert így csak a közlekedés, még pedig nagy károkat szenved.

Az adó katonai executio hat hétre felfüggesztetett, tán nem tér többé vissza oly nagy számmal, vagy tán életbe léptetik addig a régi adófelhajtási rendszert. A sorozás két szolgabírói járásból mult bétén szép csendesen véghez ment, szinte kitelt az első osztályból a jutalék; mint egy 200 voltak az első osztályból, azokból körül belől 50-t bevettek, eszerint minden négyből egyet; a többi 12-öt pedig a 2-dik osztályból, a hátralévőkre nem is kerülén a szükség.

Szinte béakárám zárti levelemet a nélkül, hogy egy nevezetes esetet illetőleg tényt megemlítetttem volna, a mely csak abból áll, hogy itt helyt egy, lehet a vidéknek egy más helységével is összeköttetésben álló banda létezik, nem is cigány, akarom mondani zene, és nem is rablóbanda, ez utóbbival annyiban rokon, hogy vagyonot ugyan még nem, de becsületét egyes embereknek rabolni akarta, egyebiránt még a vagyonrablásra is kvalificálhatja magát mert oly hajlamu egyénékből áll. Van e bandában magyar, román, német, zsidó de még cigány is, a mely aljas mesterségét következetesen folytatja: ugyanis elővesznek egy bár mily becsületes magaviseletű egyént, és azt csak romlott erkölcsű ember által gondolható legferdebb alaptalan gonosz rágalommal, feladja az első hatóságától a legfelsőbbikig. — Nekem személyesen volt alkalom egy ily piszkos iratot látni és valóban undorral kellett tölle elfordulnom, látva azt hogy a félig mivelt (domidoctus) milyen gonosz tettekre használható fel, a miért nem érdemel egyebet csak megvetést. Az irat tartalmát nem említem egy más alkalomig, addig remélem a banda névsorával is szolgálhatok, mert a mint vettem észre a dominék közel állanak egy krízishez, aztán miveltsgüknél fogva oly ponton állanak, hogy csak egy kis zándorodás, pofozódás és mérgükben kikiáltják egymást, a mikor igen természetesen billokba is fognak kerülni. — Emlegettem irat egy idevaló úri ember ellen volt irányozva, a kinek egyéb bűne nincs, csak hogy igen becsületes, ebből akartak a jámborok törni, de nem sikerült. Az aláírása így hangzott: „egy állampolgár, ki magát később megnevezendi.” — Talán jobb lett volna azt írnia „egy gyáva ember ki vizre akar vezetni s azért fél a juktól.” Két ízben volt ez eljárás megpróbálva, természetesen onkélkül, mert a terv, hogy az áldozatot letartóztassák, nem sikerült rémitő boszúságára a bandának; azért próbál most más utakat és még a földes urak csendes lakába is befúrják magokat helyte-

len anonimus feladásokkal, gyanusítván azoknak tisztjeit és főgondnokait, hanem itt már falra hányták a borsót és ideje volna, ha a hatóságok is az ily névtelen feladásokat nem vennék számba. Isten velünk, ezen felfedezésemre ügyelni fogok és azért erre nézve is maradok Figyelmesei.

A kézdi év. ref. részletes zsinat gyűlése, mártius 18-án 1862. Alesernátonban.

A nagytiszteletű tudós helyettes esperes ur körlevele ismét Alesernátonba hívá össze a részletes zsinat zsinatot, holott a mult évi köz zsinat határozatánál fogva, méltán várhaták, a többi egyházak is, hogy valamelyikükben tartassék a zsinat gyűlése, és pedig a határozat értelme szerint ünnepélyes isteni tisztelettel kapcsolatban.

Nem lett biz abból semmi, mert ismét a „már ismert szállásra“ hivatott meg a zsinat gyűlékezett, pedig éppen a kezénél volt a nt. t. h. esperes urnak egy főpásztori levél, mely szorosan rendeli a köz zsinat zsinat határozata értelmében tartani a részletes zsinatot. Ezen tisztelt főpásztori levélnek sem volt több respectusa a nt. t. t. h. esperes ur előtt, mint a köz zsinat zsinat határozatának.

Tizenegy órákor meggyitotta a gyűlést a nt. t. h. esperes Szini János ur egy beszéddel, melynek végével egyetlen „éljen“ hang merült fel egy iskolamesteri ajakról. Ezután tárgyalattak a következők:

1. a nt. t. t. officiolatus teszen jelentést a megtartott évi részletes visitatoról, mely, jöllehet egyházvidékünkben csak 14 egyház van, mégis a régi norma és kerékvágás szerint tartott meg, úgy hogy csak egy néhány egyházban jelent meg személyesen a zsinat visitatio, a többiekből az illető papot és meggyebirát citálta maga eleibe Alesernátonba, s ott vizsgálta meg az egyházakat, ha jól, „szép renddel, és ékesen“ folynak-e a dolgok mindenütt, ha nincs-e valami panasz valamely egyházban, pap, iskolamester, istentisztelet, tanítás ellen? ugy ezeknek fizetésük pontosan és kellő időben kiszolgáltattak-e? stb. Így volt régen, így van ma is, miért ne maradtunk a régi jó szokásnál?

Örömmel jelentette egybeárát a nt. t. h. esperes ur, hogy az egész egyházvidék dolgai jó renddel folynak, hanyagság, kötelességbeli mulasztás, sem egy sem más részről fel nem merült, tehát hiszi is, hogy nem volt. Adná Isten, hogy így legyen!

2. Olvastattott egy főpásztori levél, melyben a papság arra utasítatik, hogy igyekezék egyházi hivat a viz által károsult fölsegéllésére buzditani. A mit lehet is remélni, hogy nem fog elhangzani a pusztában.

3. Olvastattott egy második főpásztori levél, mely válszékint tekinthető egy recursusra, melyet a nt. t. h. esperes ur a quindenális szék azon határozata ellen terjesztett volt fel a méltóságos és főtiszteletű püspök urhoz, mely a szék gyűlése helyéül, az ezen lapok mult évi 96. számából ismert okonál fogva, Kézdi-Vásárhelyt határozza volt, és pedig általános szavazattal. Mielőtt ezen leirat tartalmát érintenők, legyen szabad ezen különös recursus kezeléséről egy pár szót szólni.

Csekély ismeretünk és tapasztalatunk szerint mind polgári, mind egyházi törvényszékeinknél, még eddig a volt a gyakorlat, hogy ha valaki valamely törvényszék határozata vagy ítélete ellen recursust jelentett felsőbb helyre, azt azon törvényszéknél adta be jegyzőkönyvbe irhatás és feljebb küldés végett. P. o. ha egy ügyvéd, az egyházi törvényszéknél, valamely alszéken hozott ítélet ellen recursust jelentett a főtiszteletű püspök urhoz, azt azon széken adta be, s onnét küldetett fel. Ha egy pap valamely alszéken ellene hozott ítélet ellen recursust jelentett, azt oda adta be, s onnan küldetett tovább. Alkotmányos hivatali közegeknél minden recursusnak eddig e volt a rendje. *) Csekély jog-

*) A kézdi egyházkerületben talán lehetett ez így, mint keblei szokás; de hazai törvényeink uralma alatt általános szabály szerint a recursus közvetlenül a felfolyamodási hatósághoz nyújtott be. Szerk.

fogalmunk, és törvényismeretünk szerint valamely testületnek az elnöke is csak egy olyan egyén mint akármelyik más annak bírái közül, tehát az eljárás reá nézve sem lehet más, mint a mint azt a törvény határozza; de annyi- valinkább nem lehet más az egyházi téren, hol az est- perestről azt szokják mondani „primus inter pares.“ Ezen recursus azonban a nt. t. h. esperes ur által, a részletes zsinatot és quidenális széket kikerülve küldetett fel, s így annak tartalmát nem volt szerencséje ismerni a részletes zsinatnak, minthogy nem küldetett vissza a felsőbb helyről jött leirattal. Tehát ezen eljárás nem helyes, s annyi- val kevésbé törvényszerű, ha csak az espereseknek eddig nem ismert külön törvénykönyvük, külön eljárási joguk nincs; ha pedig e van, akkor nem tudjuk felfogni, mi különbség van alkotmányunk és a bureaucratia közt.

De ennél sokkal hibásabb és törvénytelenebb eljárás a nt. t. h. esperes ur részéről az, hogy miután a szék ezen határozata ellen recurrált, mielőtt felsőbb helyen helybenhagyott, vagy megsemmisítettett volna, már az előtt önkényesen, mintegy törvények felett álló felsőbb hatalom, megsemmisítette, a mennyiben ezen határozattal ellenkező- leg többször hivta össze a quidenális székét Alesernátonba. A székbírák a peresek iránti tekintetből mindig engedtek ezen esperesi önkénynek. Már pedig az általunk addig ismert minden törvényszékeknél, egy alszék ítélete, vagy ha- tározata, mely ellen recursust jelentettek, addig állott a maga erejében s tiszteltetett, míg a felsőbb szék meg nem változtatta.

Azonban hála, alkotmányos szeretetéről ismert bölcs főpásztornunknak, a nt. t. h. esperes ur recursusára küldött kegyes leiratában, ezen ügyet visszaszentesi illetékes helye — a részletes zsinat zsinatot, hogy határozzon ezen tárgyan, megrendelven egyfelől, hogy a részletes zsinat kerüli le- gyen és pedig mindig isteni tisztelettel kapcsolatban; más- felől csakugyan meghatározta, hogy addig míg a részletes zsinat zsinat határozatát fölterjesztve, a főpásztori végeldöntő rendelet megjöne, a quidenális szék ülésait tartsa Alesernátonban.

4. Tárgyalattott a léczfalvi egyháznak egy terjedelmes kérelme, de a mely remélem a maga helyiségében fog nap- világot látni; nem szólok a benne foglalt szép dolgokról.

A fennebbi igen tisztelt főpásztori levél tárgyalásakor a részletes zsinat teljes többsége által felszólítottat a nt. t. h. esperes ur, hogy ezen kegyes ügyet enyésztesse el az által, hogy a jövő részletes zsinatot hívja össze K.-Vásár- helyre, s ott véglegesen határozzák el a szék gyűlésének helyét. A székbírák is beleegyeztek, minthogy nekik nincs semmi helyiség ellen kifogások, csak a szék határozatát akar- ják tiszteletben tartani, kijelentvén, hogy ha az fölmerült újabb okonál fogva, törvényes uton mngváltozik, nincs ellene kifogások, s erről nyilatkoztak is; s ha ezen fennebbi fel- szólításnak enged a nt. t. h. esperes ur, ezen egész recur- susos per ezennel végét érte volna. Azonban fájdalom a nagy többséggel szembe sem engedett, sőt ily bölcsen felett — saját szavait idézzük — „akárhová elmegyek, csak K.-Vásár- helyre nem.“ Ezen felelet hitünk szerint oly testimoniumot föltételez, mihez nem kell kommentár.

A fennebbi tárgyalat után megalakult a quindenális szék a judicialiára nézve. Némely székbírák kiléptével a testület az elnökkel egyetemben állott 6 bíróból, a kik kö- zül kettő, egyik egy papsággal bíró egyházukból telt ki, a nyugalmazott atya, és segédpap fiából. Az újabb rende- letet szerint még egyháztanácsos sem lehet apa fiával, test- vér, testvérről; Kézdi egyházvidék törvényszékén ugy látszik lehet bíró is. Azonban ezekkel is csak hatra telt ki a bírák száma, s folytatták a pereket, holott a törvény legkevesebb 7 bírót rendel. Kérdés már, ezen széken mondott ítéletek és határozatok érvényesek-e? Egy ott levő,

Reitet, martius 22. 1862.

Videkünkön is merülnek fel olykor-olykor tények, melyeket közrejtatni szükséges. Ilyen Emberfő helységében

kedhetett a föld minden szomszédos népeinél. A mindent kockáztató bajnokiaság mintegy kiváltságolt jelleme volt a rómainak.

Felül volt most, hogy igen kevés római jelent meg, az is inkább a közellevő Moesiából, s más szomszédosb tartományokból.

Traján éppen nem lehetett látni, holott oly hír gerin- gett, hogy Domitján hatalom féltékenysége miatt éppen Tra- jánt bízta meg azon küldöttség vezérletével, mely az adót Decebálnak megvinni tartozott, s mely expeditió mindig lelki büntetése volt egy rómainak.

Annýt lehetett sejtjeni, hogy Rómában valami nagy- szerű történik, részint abból, mert a Rómához közelebb eső tájakból megjelent bajnokok többnyire dőlősebben viselték magukat a dákok irányában mint máskor, politikai ügyeik- ben pedig felülőleg titkolózók valának; részint abból, hogy a római kormánytól egy szerföltött siető futár érkezett né- hány nap előtt, s a senatus itteni képviselője Cajus Longi- nus Maximus oly gyorsan távozott, hogy még leányát a ke- ceses Cara Valeriát sem várhatta a dák királyi vigalomból haza bucsuvétre, hanem segédhivatalnok Flavius Aperre bízva a közügyeket, villámgyorsan elutazott.

E gyors elutazás okáról oly hír is keringett a dák ki- rályi udvarban, mintha Domitján s senatusa, megbizonyo- sulván Longinus ellenzéki érzelméről, azért parancsolta volna Rómába, hogy őt Trajánnal együtt a rómaikat hozsantó adó meghozására kényszerítse.

S e vélemény annyira valószínű volt, hogy a bájos Valeria is mely buskomorságha esett atyja meggyalázatása miatt, bármennyire igyekezett őt Flavius Aper kccsegtetni azzal, hogy ő Longin parancsára kénytelen ugyan titkot tartani, de mégis jogosítva érzi magát Valeriát egészen el- lenkező eredményekről biztosíthatni.

Már a népség nagyrésze ki volt gyűlve a torna szin- terére, midőn egy sajátoságos jelenet részint nevetést, részint szánalmat idézett elő.

Egy férfiú tűnt fel a karzatokon, viselete által árulva el, hogy ő egy a dák főbkek közül.

Fényes főuri öltözetével igen őszbangoztalan volt egy virágokból s gyomokból fonott koszoru, mely fejét babér helyett köríté.

Egyenesen a királyi páholy felé haladott, honnan mid- dön a fegyverzett örök elváltoztatni akarák, bűsz diűböség- gel kezdett ellenük viaskodni, élénk hangon kiabálva:

— Örjögök, merészek! így bántok a dák királylyal? nem tudjátok-e még, hogy a felejtethlen Decebal trónját én örököltem, én Charnis fővezér, ki az isteni Affrodisia bol- dog férje vagyok.

— A fővezér is! a páratlan hős; mily kár érette! — ő az ötvenedik már azok közül, kik a herceghölgy miatt megörlétek! —

Igy fejezik ki e jelenetre a dák főbkek aggodalmait, míg mások nevettek azon drastikus jelenetet, melyet a nagynevű Charnis, örlésében véghez vitt.

A fegyvereknek a lehető tiszteletteljes módon végre sikertült elváltoztatni a fővezért, ki nemokára visszakapta öntudatát.

Eszmezarának okát főképp titkolt szerelmi féltékeny- ségének tulajdoníták, ő állítólag Affrodisia szívére, várta, hogy Traján megint megjelenend a circusbán, kivel ő min- dig sikertelenül harcolt, s ki mindig előle nyerte el a ba- bért Affrodisia kezéből, míg nem végre elrabolta szívet is.

E jelenet után csakhamar harsogni kezdettek a táro- gatók, s a nép lelkes ujjongása tölté el a vidéket.

Az ország papi méltóságai ezüst csillagos talárjaikban előre haladtak a torna felé halk menetben, bűvös pálezái- kat magasan csillogtatván fejük fölött.

A főpásztort sőtét vértés gyalogság kísérté, egy szá- zad a legnevesebb s termeszebb dák legióból.

Utáuk Decebál jött diadal-szekerén, oldala mellett a tündérszépségű Affrodisia — mindketten előtve királyi fényynel.

Lovaikat szeszélyes öltözötti kengyelfutók vezették, pergő dobra könnyű deli ugrásokkal.

A menetet a főurak lovagcsapatja, a jelentkezzett tor- nai harcosok, gladiatorok és sürtő ujjongó népség zárta be.

Affrodisia igen komoly volt a menet alatt. E részegi- tő szépséget, ki mindent elbájolt, ki elrészegíté maga körül a népet, s kiért hasztalan esengett mindenki — egy elpa- lástolt érzelm kinozta.

Igen kevesen sejték, hogy balk epedésének tárgya Traján, a tornáról elbírhatt római hős.

Es még kevesebben hitték azt, hogy e férfiú szíve Affrodisia bájjal előtt soha egy percig sem hajlott meg.

Traján hí fia volt Rómának. A királyi fény nem tud- ta őt elragadni, azon édes epedő pillantatok, melyek közt már több torna diadaljeleit nyújtá neki át Affrodisia, nem voltak képesek leolvasztani a római hős szívére kérgesült gyűlöletet.

Es Affrodisia előtt épen ez apathia tette legérdekesbé őt. Hiuságának, melynek minden férfi bódolata hízegelt, csak egy kimerítettlen tárgya maradt: Traján meghódítása.

De őt csak egyszer láthatta évenként, s akkor csak a tornán csatlázva, s mennyi kellemet talált annak könnyü- ded mozdulatiban, szabályának villámsebességében, terme- tének dőlőleg tartásában, és mennyi ingert azon különöz- ségben, hogy őt annyira kerülte, hogy babérjait érdektele- nül, hidegen s mintegy ünnepélyes kötelességből vette át.

A tavaszi tornák kezdetén mindig körülfigyelték Affro- diást az emlékezők, remények s ábrándos gyűlölmek; de most elborultabb volt mint máskor. Még nem csálódott Tra- jánban, még istenítette őt képzetében, s inkább szerette a magasztaltság fényke közt képzelní mint megalázva, s ezért volt most oly háborogdott, mert hozzá is elhatott azon válo- színtűnek tetsző hír, hogy az adó meghozatalára Traján van megbízva.

Es Affrodisia tudta, hogy e kötelesség gunybüntetés a megbízottakon.

A menet a torna szinterére érvén, a királycsalád pá- holyában helyet foglalja, mi alatt a pogány papság a circus közepére nyomult, áldozatot tartani az új év dicsőségére, s a tornán elesendő hősök lelkeiért. Charnis kiszabadulva, újra a királyi páholy felé sietett. (Folytatjuk.)

azon erőszakos erdőfoglalás és pusztítás, melyet tettek az emberfői román lakosok gróf Bethlen József és Pálné erdeiben. Ezen helység egészben a csak most említett két gróf tulajdona vala, hol az erdő- és határfelmérés és a két gróf közti osztály még 1847 előtt rendes mérnök által megtétele, mikor is a helységnek — mint akkori szolgálat embereinek — 500 holdnyi erdő és legelő külön méretvén, kiadott. De ezen szép adomány 1848 után nem talált a szabaddá lett népben hálás elismerésre, hanem a két grófi erdőt is szabadon vágták, pusztították. Az udvari erdősöket 1854 után gyújtással, veréssel fenyegetve, szolgálataik felmondására kényszeríték, kik helyett a legnagyobb fizetés ígérete mellett is másokat fogadni nem lehet. Időnkint többször emeltetett panasz a cs. k. politikai hivatalokhoz a törvénytelen és káros pusztítások ellen, s mind annyiszor az erőszakos pusztítást bétöltő rendeletek ki is adtak; de ohajtott siker a rendeleteket nem követte. Béállván az alkotmányos kormányzat, az erdőpusztítás elleni lépések újból megkezdődtek; az illető hivatal erősen rendelkezett, a rendelet hatását megtekte.

Azonban midőn kiszállott a becsőli biztosság munkáját megkezdendő, egész Emberfői helysége köréül a biztosság munkálkodását megakadályozta, új tanácsot nyerve vezetőjüktől a becsőlnék, ellene mondtak. Választott követeik által — kiknek élén papjok állá — ajánlatot ugyan a békét gróf Bethlen József ur ő nagyságának, hogy t. i. hagyjanak fel az erdőbeültetéssel, mert ők a két grófi udvarnak is adnak egy-egy táblát — t. i. a tulajdonos grófokból — nem akarják, hogy éppen erdő nélkül maradjanak. Az alkotmányos kormányzat rövid életű lévén, ezen komoly tárgy erőlyes eljárás mellett is eligazítatlanul maradt. E szerint nemcsak Felek és Szeben vidékén, de a Szamos közeliében is történnek erőszakos erdőfoglalások és pusztítások.

Ugyátszik némely közsorsu atyafiak keblében a kommunizmus veszedelmes eszméje csak látszólagosan hamvadt bé, de a szikra él! A nép erkölcsét megrontó tévtanok szüntelen hitegetnek, s nem veszik észükbe, hogy eljöhét az aratás, mikor parancsot adhat ki a népek ura: hogy a nép lelkét megkonkolyozott rosra vezették, természetnyelkek egybekötve meglakoltassanak.

Egy másik oka még a rossz akaratú és tudatlan népvezetőkben keresendő. Mert nagyobbára magok is, mint sőtétség fiait sőtétben járva, a nép romlására károsan hatnak a helyett, hogy építenék. Mi az oka, hogy a magyar helységeiben birtokfoglalások nem történnek, jogelvezetek a tulajdonosoktól sehol sem erőszakoltatnak el? Magyar helységeiben ha a népek jogos követelése, sérelmes jogosonkítása merül fel, törvénytábla uton járnak el, holott számtalan falvak vannak ezek közt is, melyeknek lakói 1848-ban lettek szabad polgárokká, s ezeknek is mint amazoknak több helyeken csak a papjokban áll értelmségük. Ennek is oka a jó akaratú értelmes vezetőkben keresendő és található.

Tanuljuk tisztelni egymás jogait, a tulajdon legyen szent, s mint ilyen sérthetetlen. Ne kívánjuk másnak, mit magunknak nem óhajunk. Irigység, gyanúsítás, cselszövény, boszu doemona ne tüssön tanyát lelkünkben, hanem őszinte nyíltság, a jó s üdvös iránti fogékonyság lakozzék ott, melyet a szeretetnek szent lelke melengessen.

Ekkor kérdehetjük — mint a Krisztus szeretetéről — kicsoda szakaszt el minket egymástól? nyomorgatás-e, szorongató keserűség-e, üldözés-e, veszedelem-e, fegyver-e? S bátran felelhetünk egymásnak, tiszta kölcsönös szeretetünk érzetében, mint az Istentől, sem élet, sem halál, sem anyglok, sem fejedelemségek, sem magosság, sem mélység!! Így leendünk tettel, nemcsak névvel testvérek. K. I.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Tegnapelőtt egy kegyeletes tény tanni valánk. Az irodalom egy régi napszámosa, már csak néhai Décsi József temetett el oly végtisztességgel, mely derék pályatársai s a jelen volt minden osztályu számos részvevőknek egyiránt becsületére válik. A koporsó mellett kivont karddal, gyászöltönyben a helybeli nyomdászok jórával újabb nemzedéke lépdelt; a halottas kocsi négyes fogat vont; a gyászadalokat az ev. ref. főtanoda ifjúságának ügyesen szervezett zenekara zengette, s a kísérek közt vegyesen minden osztályu egyének valának láthatók E díszes temetés az itteni nyomdászok azon egytelének kiválóság érdemére válik, mely az egymást betegségekben ápolás, s haláluk esetében eltemetés végett alakult. E szomorú alkalmat felhasználjuk arra, hogy hazánk jobbait felhívjuk e szép irányu egyelet anyagi gyamolítására. A megboldogult élete 72 esztendőre terjedt volt, melyből ötven mint nyomdai szedő az irodalom szolgálatában töltött. Gyászolják az elhunytat özvegye Brukmozer Rózália és egyetlen fia György. Nyugodjanak porai csendesen!

— Nemzeti színházunk igazgatója, Follinus, a nagyhírt tenor énekest Stégert, ki jelenleg 5000 frt. havidíjért Bukarestben vendég szerepel, szerencsés volt megnyerni néhány előadásra, s így színházunknál a közönségre husvét után rendkívüli élvezet vár.

— Dobsa „István első magyar király” ezimu tragédiája a jövő vasárnap fog legelőbb szinpadunkra hozatni, fényes kiállításal. Ezen hirdett darab a közönség fe-szült figyelemmel vár.

— A jövő hétfőn mart. 31-én jeles sziművésznőnk Paulayné jutalomjátékul fogják adni másodsorú Dobsának „István első magyar király” ezimu szindarabját; ezen kitűnő színésznőnk joggal számíthat a méltányló közönség részvételére.

— Fogarashól írják a „S. Bote”-nak: Az ezelőtt három évvel eltűnt hat krajczáros ezüst pénzem ismét kezd előkerülni. Az itteni román casino a német—magyar polgári casinoval ismét egyesülni szándékozik.

— Küküllőmegyéből Dobolyi Lajos ur egy nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyben kijelenti, hogy a közlelőbről lapjainkban közreadott törvényeszeki tünők sorába az ő neve hirt és tudta nélkül tettetett be, holott ő a szervező értekezleteken kijelentette, és most is kijelenti, hogy a provisorium alatt semmi hivatalt sem vállalt és nem is vállalt.

— Hunyadmegyéből Lukács Farkas ur szintén nyilatkozik, hogy neve szintén előfordulván a fennemlített közleményben, kijelenti, hogy — saját szavai szerint — nem érvén magát a nem keresett kiállításra érdemesnek, azt el sem is fogadhatja, s e szerint az ideiglenes bírói személyezetnek nem is tartozik.

— A mint a „Korunk” értesül, fiscalis directornak N. Ajtai Kovács István nevezetett ki.

— Új ércpénz indíttatik forgalomba 1862 év-számmal.

— Zágráb- és Körösmegyében a zsandárok helyett szerezésának állíttatnak fel.

— Az „Ország Tükré” ezimu nagy képes lap, a jövő évnegyedben három nagy műlapot adand: 1) Zrínyi Ilona halála, Orlaitól; 2) nagy történeti festvény, Thann Móról; 3) hazatérő vásárosok, magyar genre kép. Van der Veen festvénye. Ezekben a folytatólag hozott országgyűlési arczképesarnokon kívül, minden számban adand épület, táj-s érdekos genre-képek; s több az irodalom, művészet, ipar stb. terén kitűnő hazánkia arczképét. S mindezt az eddigi igen izletes s mondhatnók, fényes kiállításal. A mi a bel-tartalmat illeti, a szerkesztőség eddigi eljárása kezességét nyújt annak jövőre is választékos s becses volta iránt. Az „Ország Tükré” az előfizető közönség részéről — mint a program is bevalja — csak egy vád illetheti, s ez a késedelmezés s a szétküldésben olykor előfordult hiány. A kiadók a kezdet nehézségein tülesvén, jövőre mindkét bajon segítve leend.

— Lord Bloomfieldnek Pesten töltött napjairól a következő tudósítást hozza a „W.-” pesti levelezője: A császári udvarnál levő brit követet, ki belgrádi útjában, mint tudva van, három napot körünkben töltött, arisztokratiánk néhány tagjai is meglátogatták. Mult szombaton gr. Károlyi a lord tiszteletére fényes estélyt adott, melyre a Pesten levő mágánok nagyobb része is hivatalos volt. A fiatal gr. Széchenyi Béla, a lord folytonos kísérője volt. Mart. 17-én Bloomfield Belgrádba folytatta útját és szombaton szándékozik visszatérni. Neje, ki Pestig kísért, itt tartózkodott. Nem nagy jelentőségű tény, ámbár Pest mindenetre oly hely, mely angol diplomatának elég érdeket nyújthat. Bloomfield kirándulása különben Pesten át Belgrádba, aligha fontosabb nem lesz, mint közönséges kirándulás. — A hogy az ügyek Belgrádban állnak, mindenesetre magukra vonják Angolország figyelmét, s azon kombinációk közül, melyeket a lord utazásához csatolnak, a legvalószínűbb az, hogy fontos küldetésben ment Szerbiába.

— Battyányi-Apraxin Julia grófné egy vigjátékot irt „Országgyűlési beszéd” ezim alatt, melynek a pesti szinpadon való előadása közelebb várható.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, mart. 22. A törv. „Press” szerint Ausztria politikája újabb időben lényeges változást szenvedett. Ausztria ugyanis megígérte a franciák császárságának, hogy a romai kérdés megoldására irányzott törekvéseiben nem fogja gátolni s egy alkalmilag alakulandó europai congressusban figyelemmel lesz a bevezetett tényekre. Franciaország viszontzál biztosítja a békét Olaszországban s gyamolítását ígéri a magyar és német kérdésekben.

Londoni lapok némi elismeréssel nyilatkoznak Lincoln elnök azon tizenetéről, melyben a rabszolgáknak pénzkártalanítás melletti emancipációját javasolja. A „Times” többek között ezt írja: A mai amerikai posta a legjelentékenyebb, melyet az egyesült államoknak két köztársaságra szakadása óta kaptunk. Az első indítvány tehát észak részről tételeit. Pontos ez nem azért, mintha elfogadtatása valószínű volna, hanem egyszerűen azért, mivel indítvány és első ajánlattétel arra, hogy a háborúnak vége szakadjon. A „Times” reményli, hogy ezt más ajánlatok is fogják követni, s hogy az észak lassankint öregbitni fogja engedményeit, míg végre valami elfogadhatót mond ki.

Az angol kormány hír szerint körrendeletet intézett valamennyi görögországi ügynökeibez, hogy az angol alattvalókat igyekezzenek hathatósan lebeszélni a felkelésbeni részvételről, mivel Anglia azt sem közvetve sem közvetlenül nem akarja semminemű támogatásban részesíteni.

Franciaország. Páris, mart. 21. Napoleon herczeg a senatusban mondott beszédeit most már valóban olasz nyelvre fordítva, 100,000 példányban kinyomatta s elküldötte Olaszországba kiosztás végett. Sajátosság, hogy ezen kiadásban az oly nagy ingerültséget okozott mondat „à bas les pretres” (le a papokkal) valószággal ígyvan, nem pedig mint a herczeg beszéde folytán helyreigazította „à bas les traitres” (le az árulókkal).

Larochejacquelin indítványa, hogy a senatus egy külön felfejtessel igazítsa helyre Ratazzinak a válaszfeliratról optimistius fogalmait, szerencsésen megbukott s a senatus rövid vita után áttért a napi rendre.

Mondják, hogy a titkos tanácsot rövid időn ujra fogják szervezni, s hogy azon alkalommal Persigny egy új méltósággal, a titkos tanács korlátokosságával fogna diszittetni.

Olaszország. Turin, mart. 18. A „Don. Ztg.”-nak írják: Mig a lapok polemizálnak, az ígátók pedig szónoklatokat tartanak, azalatt a polgári bizottmányok a legnagyobb tevékenységet fejtik ki, a vállalatokhoz szilkszes eszközök előteremtésében. Minden csodálatraméltó erőlyel, pontossággal és a feltűnő gondos kerülésével történik. Különböző helyeken kórházak alapíttatnak, s minden arra mutat, hogy a kormány megegyezését adta e dolgokhoz. Anonaban egy 700 ágyas kórházat rendeznek be. Oly sebesültekre is számítnak, kik a tenger felől fognak érkezni. Ki a tevékeny párthoz nem tartozik, szorongva várja az ügyek fejlődését.

Turin, mart. 19. Megbecsülhetlen előnyére szolgál az új kabinetnek a Ratazzi és Garibaldi közti kitűnő egyetértés, melynek napról napra újabb bizonyítékai merülnek fel. Valószínű, hogy a tábornok, Ratazzi iránti tekintetből, a Mazzini megkegyelmezése iránti indítványát határozatlan

időre elhalasztotta. A mit Garibaldi különösön nyert, az Ratazzinak azon ígérete, mely szerint ő a nép felfegyverzését s a hadsereg szervezését teljes erejéből igyekezni fog keresztül vinni. S valóban az új hadügyminiszter rendkívüli tevékenységet fejt ki. Nemcsak a Della Rovere tábornok által bevezetlentől hagyott munkákat folytatja teljes erőlyel, hanem ezenkívül még egy sereg új rendszabályon dolgozik, melyek az olasz hadsereg rendszeres alakítását igen közel kilátásba hozzák.

A „Köln. Ztg.”-nak egy turini tudósítása szerint a romai kérdést illetőleg az olaszok nagy reményeket táplálnak. Orszországból is kedvező hírek érkeznek, melyek szerint az elismerés Sz. Pétervárt talán hamarabb meg fogna történni, mint azt Bécsben és Berlinben óhajtanak.

Turin, mart. 22. Tecechio, a miniszterium jelőltje 129 szavazattal kamaraelnökké választott. Az ellenzék jelőltje Lanza csak 89 szavazatot nyert.

Az „Opinione” igen hiteles kir gyanánt közli, hogy a miniszterium elhatározta egy hetedik hadtest alakítását, mely feletti főparancsnokság Garibaldira fogna ruháztatni. E végett a folyó évbéli ujonczok az önkénytesekhez adatanak.

Milano, mart. 23. Tegnap nagy lakoma volt Garibaldi tiszteletére, mely alkalommal az eszmék hatalmáról s Olaszország jövőjéről beszélt. Főlemíté azon számos idegen vértanukat, kik Olaszország szabadságáért estek el; s mondá, hogy azon ország halára van kötelezve a más nemzetek iránt.

Németország. Berlin, mart. 22. A város ismét egy a király élete ellen megkísérelt merény rémbírével van tele. Hivatalos adatok szerint midőn a király a hársfák alatt tartott diszgyakorlatról baba térve, már csaknem a várkapuhoz ért, egy vad tekintetű férfi tört utat magának a népségen keresztül a király felé. Nagy zavar támadt, s az említett egyén már közel is volt a királyhoz, midőn a korona herczeg által galléron ragadtatván, megállásra kényszerítette. A közbátorság szolgálai azonnal elfogták az illetőt, s a törvényes vizsgálat már folyamatban van. A merény elkövetője lengyel. — Utólagos értesülés szerint az illető egy folyamodást akart ő felségének ányújtani, s ügyelentül előre-talokdván, a király környezete által visszautasított. Schildknecht tegnap az örültek házába vitetett. — A legutóbbi ministeri tanácsban Heydt minister azon indítványt tette a királynak, hogy a megürült államminiszteri tárczát Manteuffel urnak adják. A király erre azt válaszolta, hogy ő igen sokra becsüli ugyan Manteuffel urnak, különösen a választásokra vonatkozó tevékenységet, jelenleg azonban bizonyos körülmények parancsolják, hogy az államminiszteri tárcza az elnökséggel összekapcsolva legyen. Mindenesetre óhaj-tandónak látja azonban, hogy Manteuffel ur a helyzet fölött nézeteit nyilvánítsa. Ez meg is történt, s Manteuffel ur ki-nyilatkozta, hogy e perczben semmit sem lehet tenni, és csak tartózkodó politikát kell követni. A hiba a multkori választásoknál történt, akkor kellett volna határozott befolyást gyakorolni azokra. Jelenleg csak a közvérendet ígátatni fel az, s még nagyobb ígátási tért nyitna a demokratianak.

Törökország. A „Wanderer”-nek írják Raguzából martius 16-ról: Néhány nap óta mindkét táborban szokatlan mozgás vehető észre, úgy látszik, mintha döntő cselekvények időpontja érkezett volna el. E hó 14-én több gyors futár érkezett Montenegroból Vukalovichhoz, biztosítandók őt, hogy Montenegro 12000 emberrel áll készen síkra szállani. Sok szerb emissarius tartózkodik darab idő óta Montenegroban azon megbízással, hogy az ottani fejedelmet és népet a függetlenségi harcz erőlyes tovább folytatására buzdítsák azon ígérettel, hogy Szerbia segítsége már nem sokáig fog késmi. Dervish basa egy pár nap előtt 10,000 emberével kiindult Pogliczából s a nélkül, hogy el-lentállásra talált volna, megszállotta Zabacot. Omer basa tartaléksereget küldött neki, úgy szintén Pivara s néhány ezer embert, hogy azon állást erősítsék. Vukalovich a török csapatok előnyomulása következtében minden további alku-dozást félbeszakasztott s összpontosítja csapatait a felkelőkkel Prisiokában.

Belgrád, mart. 19. Egy idő óta rendkívüli tevékenység uralkodik itt a diplomaták között, melyeknél a Bécs, Belgrád és Konstantinápoly közötti távirati sodrony a szokottnál inkább igénybevéttik. Minden jel oda mutat, hogy az itteni vár török parancsnoka, az angol és osztrák consulo-kkal teljesen egyetért, míg Orosz-, Porosz- és Franciaországok képviselői, inkább a szerbek óhajtsái felé hajlanak. Tudni akarják, hogy a török kormány egy erőlyes jegyzéket nyújtott át a szerb kormányra, melyben kijelenti, hogy hivatalos tudósításokkal bírva arról, hogy Szerbia, Montenegro, Romania és Görögország között titkos egyetértés létezik, a török birodalom megbuktatását illetőleg, kényszerülve van a szerb batárokat és pedig hosszabb ideig meg-szállva tartani; az ezen rendszabály által okozott roppant költségeket később a szerb kormányra fogja kivetni, miután látja, hogy a militia minden megnyugtató ígéretek daczára is szerveztetik, s a portának fennebbi állítása ezáltal is iga-zoltatik. A szerb kormány azonban az 1830 iki hatischerif-ben felállított szempontoktól hajszályaira sem akar eltérni, s szorosban ragaszkodik a Garaschanin által Konstantinápoly-ban tett követelésekhez. A napokban híre járt, hogy a herczeg Kragujevacba szándékozik utazni. Az itteni fellegvár, hadi- és élelmi-szerekkel gondosan el van látva, s ez utób-biakból a napokban ismét erős szállítmányt várnak az Al-dunán. Néhány nap óta egy montenegroi van itt, kiről azt hiszik, hogy titkos küldetésben jár.

Mexiko. Párisi tudósítások szerint, a francia beavatkozás, ugyátszik, véget ért. Miután a Mexikoba rendelt had-ostály nem indul s egyedül a tábornok néhány tisztjével álték hajóra: csaknem bizonyosnak lehet tartani a rövid időn bekövetkező visszavonulást Mexikóból. A spanyolok és angolok kiegyeznek Juarez elnökkel; s Lorencez tábornok-nak sem lesz más mit tenni. Mindamellett egy ideig még alkalmasint ott fog diszelegni; a francia sajtó pedig a do-log ezen kimenetelét még sokáig fogja palástolni, mielőtt bevallaná.

Ujabbak. Bécs, mart. 26. A sajtóperben kelt ítéletek így hangzanak: Grasz nyolcz havi egyszerű börtönrre egy napi böjttel s ezer forint biztosíték vesztésre, Falk hat havi börtönrre egy napi böjttel, s tudor czimétől megfosztásra, Zang 14 napi fogságra s 100 frt. biztosíték vesztésre, Mittinger 8 napi, Mitter 14 napi, Chiolich 3 hónapi fogságra ítéltettek.

— A birodalmi tanács képviselőházának mart. 26-i ülésében a pénzügyminiszter igazolási előterjesztése ügyében tett választmányi javaslat változatlanul elfogadtatott. A lengyelek és csehek a tárgyalás megkezdésekor elhagyták a termet.

— Roma, mart. 23. A pápa újból beteg lett.

— Brüssel, mart. 25. Az „Indep.“ jelenti: A pápa fogadta Lavalettet elutazása előtt s kikelt a püspökök Romába utazását megtiltó rendelet ellen. Lavalette azt felelte, hogy a francia kormány a concordatum értelmében cselekedett.

— Brüssel, mart. 26. Magán tudósítások szerint Lavalette Goyonnali meghasonlás következtében hagyta el Romát.

— Milano, mart. 25. A „Perseveranza“-nak írják Turinból: Délolaszország állapota komoly aggodalmakat okoz. A rablások felélesztésére tett kísérletek kifárasztják a hadsereget s csüggesztik a lakosságot. A mi-

nisztartanács élénken tárgyalja a társulatok szabályozására vonatkozó törvényjavaslatot.

— Alzey (Hessen nagyhercegségben) mart. 24. A nemzeti együletnek mintegy 4000 főből álló gyűlekezetét tegnap a rendőrség feloszlatta. A gyűlekezet egy közel malomba akart menni, de ott csendőrök akadályozták a bemenetelt. Mire Alzeyhez közel bajor földön tartották meg a gyűlést szabad ég alatt, kellő rendben. A porosz haladó pártnak rokonszenvi nyilatkozatot szavaztak. Tiltakoztak a gyűlekezési jog megsértése ellen. A hesseni országgyűlési választások tárgyában megállapodás történt.

— Szt. Pétervár, mart. 24. Nesselrode birodalmi kancellár 23-án esti 8 órakor meghalt.

— London, mart. 25. Russel a felsőházban eképp nyilatkozott: Lengyelország mindenkor felkeltette Anglia rokonszenvét. Anglia előterjesztéseket tett Oroszország eljárása ellen, s szóló reméli, hogy a jelen állapot csak ideiglenes leend s Lengyelország még jelentékeny engedményeket fog kapni. Ha Oroszország nagyobb szabadságokat kap, Lengyelország is élvezendi azok egy részét.

— Koppenhága, mart. 24. Az országgyűlés mai ülésében Krüger indítványozta, hogy a kormány

még a jelen ülésszak alatt terjesztszen elő Dánia és Schleswig számára a dán alaptörvényen megegyező alkotmányjavaslatot.

— Uj-York, mart. 12. Az egyesült államok serege 10-én Manasser ellen indult s azt kiürítve találta. A külföldi vezettek mindent felégették s Gordonville-be húzódtak vissza. A követkamara elfogadta az elnök javaslatát a rabszolgasággal felhagyó államok kármentesítése iránt. Közlekedésről egy kis hajóutközlet volt, melyben a győzelem a külföldi vezetteké lön.

Gabonaár Kolozsvárt Martius 27-én 1862.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztabúza 4 frt 90 kr. Elegybúza 4 frt 40 kr. Rozs 3 frt 60 kr. Árpa 2 frt 80 kr. Zab 1 frt 50 kr. Török-búza 3 frt 26 kr. Pityóka 2 frt 20 kr. Marhahús 18 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Martius 28-án: Nemzeti kölesön 83.65. 5 % Metalliques 69.15. Bank-részvény 815.—. Hítel-részvény 195.20. Váltó Londonra 136.60. Ezüst 135.25. Arany 6.46 1/2.

Martius 26-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyar országai 71.25. Erdélyi 68.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(554)
Sz. 4090.

Hirdetmény.

A cs. kir. gr. Rindsmaul Ruprecht Farkas féle hitbizomány felbomlásával, annak minden bitelei fölhívának ezen hitbizományos vagyon iránti igényeiket, jelen hirdetmény utolsó hirlapi beiktatásától számított 6 hetek alatt, ezen országos törvényszéknél beadni, mivel ellenkező esetben a fölhívási határidőnek eredménytelen eltelésével, a jelenlegi haszon-élvező gr. Rindsmaul Albert ur, bérubázása iránt lépéseket teend. Grac, mart. 14-én 1862.

NEM HIVATALOS.

(557) Báró Józsi Lajos ur önga. szamosfalvi birtokán, Szamosfalván Kolozsvár felőli végétől kezdve lefelé nyúló berekben, az idényi nyári legeltetésre, nagyobb számú tejelő tehénnek, illő legeltetési bér mellett befogadtatnak.

Értekezhetni: helyt, Szamosfalván, a báró ur illető gazda-tisztjével.

(558)

ELADÓ

340 darab hosszú gyapjas juh bárányostól, továbbá 4 anya-kanca 3 kis szopós-csikóval, Mező-Pagocán [Thorda-megye] Márton Istvánnál. Bővebb értesítést Mező-Pagocán a tulajdonosnál szerezhetni.

(559)

A fiscalis korcsmárlási-jog

Szék mező-városban, folyó év április 24-től, több évekre haszonbérbe adó. — Értekezhetni a tulajdonossal Kolozsvárt, belső széntecca 157 szám alatti szállásán.

(560)

A dezmeri korcsmárlási-jog

e folyó 1862-ik év április 24-től három évre árverezés útján haszonbérbe adatik. — Az árverés tartatik: Szamosfalván, a bíró házában, április 11-én.

Beküldetett.

(561)

A következő részrehajlatlan előismerő iratoknak egyszerű nyilvánossá tétele által, melyekben J. G. Popp fogorvos urnak (Tuchlaubenben 557 szám alatt), mint a világhírű anatherin nevű száj-víz készítője részeltetett, minden további ajánlás felesleges lesz. —

POPP fogorvos urnak.

Bécs

januar 22-én 1862.

Függő

gató

a cs. kir. bécsi

Klinika

intézetnek

tanára,

kir. szászországi

udv. tan. s. t. b.

Ezennel tanusítom, miszerint én, J. G. Popp fogorvos urnak szájvizét — már régtől fogva sok eredménnyel használok, s annak jótékony hatásáról meg vagyok győződve. —

B. LOUIS PEREIRA s. k.

Alól irt J. G. Popp fogorvos ur számára ezennel örömmel és igazságszeríten tanusítom, hogy önnek anatherin nevű szájvizét már hosszabb időtől óta használva, az nem csak jó-sága, hanem kellemes ízlése végett is, áltáljában ajánlható. — Bécs januar havában.

ESZTERHÁZI THERÉZIA hercegnő, m. k.

Nagyon tisztelt ur! Fogadja ön legszívesebb köszönetemet, azon emberiségért barátságért és jószágért, melyet ön a Mária Elisabeth együletnek ápolása alatt levő szegény gyermekek iránt tanusított. Ezen gyermekek némelyikének szája már Scrofula kiütéssel volt ellepve. Ezeknek ön, ezen gyógyító anatherin szájvizét ingyen adta — a kik ezen ténynek köszönik gyors és teljes gyógyulásukat.

Azon gyermekeknek, kik fájdalmaiktól megszabadultak, és az együletnek nevében biztositom önt tisztelt ur ezen hálás elismerés és különös figyelem iránt, melylyel önnek tisztelettel tartozom.

Bécs, januar havában, önnek kötelezettje. FRICS grófné,

a Mária Elisabeth együletnek elnöklője.

Czim: I. G. Popp fogorvos urnak, belváros 557 szám alatt.

Uram! Barátlag kérem számomra az ön híresztelt szájvizéből 12 üveggel küldeni, a legközelebbi postával, mivel én azt már hosszabb időtől nélkülözni voltam kénytelen, miáltal angol és francia gyártmányokat használtam, melyek nem használtak, midőn ellenben az ön oly tetszésben részesült anatherin szájvize, fogaimra és a száj minden részeire a legjótékonyabb hatással volt, miről én Bécsben tartzkodásom alatt, annak naponkénti használata által, letökéletesebb meggyőződést szereztem. — London, tiszteletteljesen,

LADI AM. CLARKE s. k.

(555)

Haszonbéri hirdetés.

Báró Bornemisza Ignácának ns. B. Szolnok-vármegyében, Bethlenhez egy óra tavolságra fekvő apagyfalusi rész jószágja, jelen évi április 24-ik napjától kezdve 6 évre haszonbérbe lévén kiadó, — a vállalkozó bővebb felvilágosítást vehet Kolozsvárt, t. Ürmösi Sámuel urnál külső-szénutca 47 szám alatt, kivel a szerződvény is megköthető leszen.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

(518)

CZIRIAK TESTVÉREK

KOLOZSVÁRTT

ajánlják jól rendezett

Nürnbergi, vas-, fűszer- és festék-kereskedésüket.

Aruhely: Hidutezában, tulajdon házuknál, 302 szám alatt.

(556)

Különös figyelemül.

Erdélyi testvérhon mélyen tisztelt Mágnaíai és közbirtokosainak.

Két magyar hites mérnök, ki a román nyelvet is beszéli és ez ideig a tagosításnál a legszebb sikerrel működött, ohajtana Erdélyben a lehető legjutányosabb árért mérnöki vállalkozást jutni, nagyobb szerű vállalatnál az onföül még perzentet is enged.

Bővebb értekezést és ajánlatot elfogad „A. A.“ jegy alatt poste restante Székelyhid, Bihar-megye.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S. Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S. Szentgyörgyön kapható:

A magyarnyelv szótára.

A magyar tudományos akadémia megbízásából készítették Czuczor Gergely és Fogarasi János, magy. t. akadémiai rendes tagok.

I. 1. A—Általvér. Ára 1 frt,

Statistikai közlemények.

A hazai állapotok ismeretének előmozdítására, kiadja a Magyar tudományos Akadémia statistikai bizottmánya. Szerkeszti Hunfalvi János. II. 1. Ára 2 frt

UTI RAJZOK.

Irtá ZOMBORI GEDŐ.

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-ik kötet: Franciaország, Schweiz, Savoya és schweitz határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország.

A két kötet ára 2 frt.

A görögök holdja Pericles korában s valami a Democrit-féle tejútról. Ára 1 frt.

Földtani elméletek a hellénségnél, Nagy Sándor koráig. Schwarz Gyulától. I. 1. Ára 2 frt.

A fajtakérdés színvonalára három év előtt. Bemutatja Schwarz Gyula, bölcészet-tudor, több kül- s bel-földi tudom. társ. tagja. Ára 3 frt.

Lampsacus Strato. Adalék a tudomány történetéhez. Schwartz Gyulától. I. Ára 1 frt 50 kr.

Xenophon mint államgazdász. Bemutatja Jakabfalvy Gyula. 1 frt.

A magyar Jacobinusok, történeti regény, irta Pulszky Ferencz, fordította Beniczky Emil. 2 kötet 2 frt 80 kr.

Kézi szótár Cornelius Neposhoz

Irtá Vass József, kegyesrendi áldor, gymn. tanár, s magy. akad. level. tag. Ára 1 frt 36 kr.

Magyarhoni polg. jogalap elvei.

A joggal foglalkozóknak, különösen a jogpályára készülőknak irta Kallós Lajos, h. ügyvéd és a debreczeni főiskolában jogtanár. Második, ujonnan átdolgozott s az újabb törvényekhez és országbírói ideigl. törv. szabályokhoz alkalmazott kiadás. I. Az egész munka előfizetési ára 3 frt.

Szerény Ilma naplója. Irtá gróf Batthány Julia. Francztából Toldy István. Ára 1 frt 50 kr.

Egy esküszegő király. Történeti regény. Irtá Abrai Károly. Ára 1 frt.